

CRONICA

Eduard al III-lea de William Shakespeare, regia Alexandru Tocilescu, stagiunea 2007–2008, București, Teatrul Național

O privire de ansamblu asupra spectacolelor montate de Alexandru Tocilescu relevă constanta alegere a căilor rar parcurse de confrăți și, mai ales, o permanentă incursiune în zone minate. Cu un curaj întâlnit doar la un număr destul de restrâns de regizori autohtoni, artistul a abordat un repertoriu de o rară diversitate stilistică, alcătuit din lucrări dramaturgice pe care le-a redat publicului în viziuni ieșite din zona comodității. O perpetuă sondare a adâncimilor l-a ferit, în general, pe Toca, cum îi spun cei ce-l prețuiesc (și nu sunt puțini și sunt de o aleasă calitate umană), să confunde temeritatea actului artistic cu derizoriul.

Varietatea soluțiilor oferite de specialiștii în dramaturgia shakespeariană privind paternitatea lui *Eduard al III-lea* s-au constituit, paradoxal, într-o piedică în reprezentarea piesei. Iubitor de inedit și neabdicând în fața unor probabile obstacole, regizorul și-a asumat montarea acestei piese istorice cu seriozitatea-i binecunoscută. Soluțiile propuse de regizor situează spectacolul pe o axă rezultată din suma parametrilor care au caracterizat două reprezentații aparent antagonice din portofoliul artistului: *Hamlet* de Shakespeare și *Antigona* de Sofocle.

Fig. 1 – Alexandru Tocilescu.

Fig. 2 – Ion Caramitru (*Eduard al III-lea*).

Nu e lipsit de interes a reaminti faptul că protagonistul acestor spectacole a fost Ion Caramitru. Într-un mod oarecum ciudat, creațiile realizate în *Hamlet* și *Creon*, roluri fundamentale opuse, se află la baza actualei performanțe. Jocurile puterii politice și, deopotrivă, ale limitelor umane, prezente în evoluția personajelor amintite, domină și interpretarea oferită personajului Eduard al III-lea. Pe lângă această descendență, datele acumulate de Ion Caramitru, atât ca actor, cât și ca om politic și conducător al breslei teatrale, sunt factori care-l desemnează pe artist ca interpret ideal al acestui rol.

Dacă ar fi să punem interpretarea dată de Ion Caramitru lui Eduard al III-lea sub semnul unui cuvânt, acesta ar fi firescul. Artistul rostește textul shakespearian, interacționează cu partenerii și, pe deasupra tuturor, umple scena ca și cum ar fi chiar suveranul englez. O anumită bunătate, poate chiar inocență a personajului, împletită cu o vie inteligență și cu o undă de șiretenie, caracterizează o evoluție de prim rang.

Principalii parteneri de joc ai lui Ion Caramitru sunt Crina Mureșan (Contesa de Salisbury), Șerban Ionescu (Regele Ioan al III-lea) și Daniel Badale (Prințul de Wales). Cei trei artiști, cu experiențe scenice dintre cele mai diverse, sunt coechipieri redutabili. Atât chemarea Crinei Mureșan de la Teatrul Bulandra, cât și evoluția ei confirmă constatarea că Naționalul bucureștean se află într-o oarecare criză privind capacitatea majorității actrițelor tinere și a celor care au o carieră de durată medie de a-și asuma și a face o creație într-un rol de mare suprafață. Crina Mureșan evoluează cu o remarcabilă naturalețe, minată totuși de câteva accente false, care nu-i afectează evoluția în profunzime.

Fig. 4 – Șerban Ionescu.

Fig. 3 – Crina Mureșan.

Fig. 5 – Daniel Badale.

În rolul lui Ioan al II-lea, suveranul francez, Șerban Ionescu trebuie să susțină o partitură ingrată. Nu este ușor să portretizezi un personaj pedant. Actorul își construiește personajul cu calm, evitând, prin calități indiscutabile, căderea în capcana ridicolului.

Prințul de Wales, fiul lui Eduard al III-lea, cunoscut în istorie sub numele de Prințul Negru, este întruchipat de Daniel Badale. Interpret al lui Hamlet într-un remarcabil spectacol montat la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani, tânărului artist îi este rezervat un rol interesant. Daniel Badale se arată capabil de a releva un personaj aflat la granița infinitezimală dintre întuneric și lumină. Este remarcabilă apariția sa într-o scenă din finalul spectacolului, în care prințul de Wales sosește triumfător, cu o expresie care-l desemnează drept un potențial Richard al III-lea.

Un factor esențial în economia spectacolului este scenografia creată de Dragoș Buhagiar. Artistul a creat un pod, care servește și ca o poartă, și ca un adăpost, realizând astfel un dispozitiv scenic ce are două calități esențiale: funcționalitatea și frumusețea intrinsecă. Această îmbinare nu se întâlnește frecvent pe scenă.

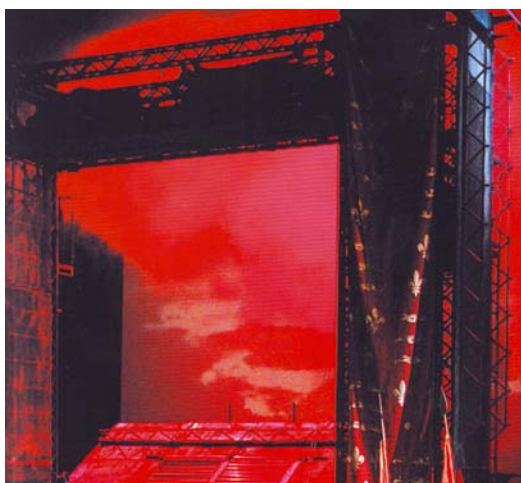

Fig. 6 – Fragment din elementul central al decorului proiectat de Dragoș Buhagiar.

Petele în soare se regăsesc în apăsarea prea puternică, uneori, pe pedala grotescului (în scenele de ansamblu), făcută poate pentru plăcerea unui anumit tip de public, includerea unor scene filmate și a benzilor desenate (probabil că deschiderea regizorului spre anumite forme de confluență a artelor), câteva oscilații în calitatea rostirii textului. Acestea nu fisurează edificiul solid clădit de regizor, în deplină colaborare cu scenograful, actorii și corpul tehnic din Teatrul Național din București. Fără a amesteca lucrurile, aș spune că, după rușinoasa scoatere de pe afiș a *Scrisorii pierdute* din ordinul conducerii submediocre a lui Dinu Săraru, Alexandru Tocilescu și-a luat o elegantă revanșă. De unde se vede că adevăratele valori reușesc să se ridice adesea deasupra non-valorii.

LUCIAN SINIGAGLIA